

УДК 657

Панченко О.М.¹, Мацола В.М.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0514 НУ «Запорізька політехніка»

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ. ЗАСТОСУВАННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ

Системний аналіз - це науковий метод пізнання, що являє собою вивчення, аналіз, опис і оптимізація складних систем установлення структурних зв'язків між змінними або елементами досліджуваної системи. Спирається на комплекс загальнонаукових, експериментальних, природничих, статистичних, математичних методів. Системний аналіз допомагає визначити, як різні елементи системи взаємодіють, що є ключовим для її правильної роботи. Основні методологічні засади системного аналізу базуються на принципах системного підходу.

Системне мислення дозволяє проникнути за межі того, що представляється ізольованими і незалежними подіями, і побачити структури, що лежать в їх основі [1].

Системний підхід до розуміння об'єкта можна розглядати як синтез інтуїтивного та аналітичного методів. Він заперечує спробу зведення властивостей цілого до властивостей його частин, але запозичує аналітичний підхід інтерес до внутрішньої структури об'єкта.

Системний аналіз у бухгалтерському обліку - це підхід, який дозволяє комплексно вивчити, - це підхід, який дозволяє комплексно вивчити, оцінити та вдосконалити процеси бухгалтерського обліку як єдину систему. Він включає аналіз структури, функціонування, інформаційних потоків, взаємодії підсистем, ризиків та ефективності обліку.

Цінність системного підходу полягає в тому, що розгляд категорій системного аналізу створює основу для логічного і послідовного підходу до проблеми прийняття рішень. Ефективність вирішення проблем за допомогою системного аналізу визначається структурою розв'язуваних проблем [2].

Згідно класифікації, всі проблеми поділяються на три класи:

- добре структуровані (well-structured), або кількісно сформульовані проблеми, в яких істотні залежності з'ясовані дуже добре;
- неструктуровані (unstructured), або якісно виражені проблеми, що містять лише опис найважливіших ресурсів, ознак і характеристик, кількісні залежності між якими зовсім невідомі;
- слабо структуровані (ill-structured), або змішані проблеми, які містять як якісні елементи, так і маловідомі, невизначені сторони, які мають тенденцію домінувати.

В системі бухгалтерського обліку виникають всі три види проблем.

Застосування системного аналізу в бухгалтерському обліку полягає у наступному:

1. Аналіз облікової системи як клітинної структури

Розгляд обліку не як окремих операцій, а як взаємозалежної системи. Визначення вхідної, вихідної інформації та процесів обробки даних.

2. Моделювання бізнес-процесів

Створення моделей облікових процесів (наприклад, облік заробітної плати, закупівель, амортизації). Виявлення вузьких місць, дублювання даних або неефективності.

3. Автоматизація та впровадження ІТ-рішень

Вибір або оптимізація програмного забезпечення (1C, BAS, SAP). Системний аналіз відповідає, які модулі потрібні, як інтегрувати облік з іншими системами (складом, управлінням персоналом тощо).

4. Оптимізація облікових процесів

Скорочення часу на облік, зменшення помилок. Розробка ефективних регламентів і політик обліку.

5. Контроль і управління ризиками

Аналіз вразливих систем місць (наприклад, ручні операції, контроль контролю). Впровадження механізмів контролю (журнальні зміни, обмеження доступу, резервне копіювання).

6. Підвищення якості звітності

Забезпечення достовірності та повноти облікових даних. Швидке формування управлінської та фінансової звітності.

Інструменти системного аналізу в обліку:

- DFD-діаграми (Data Flow Diagrams)
- Ієрархічні схеми процесів
- SWOT-аналіз бухгалтерської служби
- BPMN-моделі (модель і нотація бізнес-процесів)
- Аналіз КПП бухгалтерії

Висновок: Системний аналіз у бухгалтерському обліку - це не лише інструмент підвищення ефективності, але й стратегічний підхід до

управління фінансовою інформацією. Він завершить підприємство відповідати сучасним вимогам прозорості, контролю та автоматизації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Joseph O'Connor, Ian McDermott The Art of Systems Thinking: Essential Skills for Creativity and Problem Solving. Thorsons, 1997. 265 pp/
2. Системний аналіз URL: http://psychologis.com.ua/sistemnyy_analiz.htm